

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่อง “พัฒนาการรูปแบบวิธีสอนอ่าน-เขียนภาษาไทยในระดับประถมศึกษาตั้งแต่ลุ่มมัยรัชกาลที่ 5 จนถึงปัจจุบัน” เป็นงานวิจัยเอกสาร มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาวิเคราะห์รูปแบบวิธีสอนและองค์ประกอบที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ บริบทสังคม นโยบาย หลักสูตร กระบวนการผลิตครุภาษาไทย เนื้อหา วิธีสอน ลักษณะผู้สอนและกลุ่มผู้เรียน รวมถึงการศึกษาผลสัมฤทธิ์ของการเรียนที่กำหนดโดยรูปแบบวิธีสอนรวมทั้งองค์ประกอบดังกล่าวในแต่ละยุคสมัย ตลอดจนกำหนดช่วงเวลาของพัฒนาการสอนอ่าน-เขียนภาษาไทยในระดับประถมศึกษา

ผู้วิจัยได้ศึกษาวิเคราะห์รูปแบบวิธีสอนจากแบบเรียนหรือหนังสือเรียนภาษาไทยที่ใช้ในแต่ละยุคสมัยเป็นส่วนหลัก และวิเคราะห์องค์ประกอบอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องเป็นส่วนเสริม ผลการวิจัยพบว่า แบบเรียนหรือหนังสือเรียนในแต่ละยุคสมัยมีความมุ่งหมายในผลสัมฤทธิ์ที่แตกต่างกัน ความแตกต่างดังกล่าวสามารถนำมากำหนดช่วงเวลาของพัฒนาการสอนอ่าน-เขียนภาษาไทยได้เป็น 2 ช่วง ช่วงแรก จะมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ให้ผู้เรียนอ่านออกเขียนได้ โดยใช้วิธีสอนที่ต่างกัน 2 วิธี ในช่วงแรกจะใช้วิธีการแจกลูกประสมคำ ต่อมาก็ใช้วิธีอ่านเป็นคำเป็นประโยค ต่อมามีการปรับเปลี่ยนหลักสูตรด้วย แบบเรียนหรือหนังสือเรียนก็จะมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ด้านการใช้ภาษาเป็นเครื่องมือสื่อสาร วิธีสอนจะเป็นการผสมผานวิธีแจกลูกประสมคำ และวิธีการอ่านเป็นคำเป็นประโยค ส่วนเนื้อหาในแบบเรียนหรือหนังสือเรียนจะมี 3 ลักษณะ คือ เนื้อหาที่ตัดตอนมาจากการณฑล เนื้อหาที่เขียนขึ้นใหม่ให้สอดคล้องกับความมุ่งหมายของหลักสูตร โดยอาจเป็นเรื่องราวที่ต่อเนื่องกัน หรือไม่ต่อเนื่องกันก็ได้

Abstract

The research, “Development of the Teaching Methods in Reading and Writing of Thai at the Elementary Level from the Reign of King Rama V to the Present” is a documentary research that aims to study and analyze teaching methods and related factors, which include social context, policies, curricula, the production process of Thai teachers, content, teaching methods, the characteristics of teachers and student groups. The study also encompasses the learning outcome specified by the teaching methods and the aforementioned factors at each period of time, as well as specifying the periods of the development of the teaching methods of Thai reading and writing at the elementary education level.

The researcher mainly studied and analyzed teaching methods from Thai exercise books and textbooks used during each period and analyzed other factors as supplementary information. The research found that the exercise books and textbooks used in each period had different aims to achieve efficient outcomes. These differences can be used for specifying the periods of the development of the teaching methods of Thai reading and writing into two periods. The first period aimed at the outcome of enabling learners to read and write through two different teaching methods—firstly, the method of forming words and later, the method of reading the words that had been incorporated into sentences. Later, with the change in the social context, the curricula were also changed, using exercise books and textbooks that aimed at yielding efficient outcomes in using language as a communicative instrument. The teaching method was a mixture of learning how to form words and how to read words that had been formed into sentences. The contents of the exercise books and textbooks were of three kinds—excerpts from literature, passages newly written in accordance with the objectives of the curriculum and the contents of these passages being either sequential or non-sequential.